

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanjih, in sicer: vsaktorek in petek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z »Gospodarskim Listom« in s kake drugo mrežnico izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošljana:

Vse leto gld. 6—
pol leta 3—
četr leta 150
Posamične številke stanejo 6 kr.

Narodno-sprejemno upravnštvo v Gospodski ulici št. 9 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnene narocenine se ne oziramo.

»PRIMOREC« izhaja nedeljno od »Soče« trikrat mesечно, in stane vse leto gld. 1-20.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v točkarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunske ulici; — v Trstu v točkarni Lavrenčič na tega delja Caserna in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Iz dežele neverjetnosti.

Ministerski predsednik gref Thun je bil izjavil celo v izvrševalnem odboru združene desnice, da tudi v neparlamentarni dobi nikakor ne bo vladal proti njej, marveč da se bo na njo naslanjal itd. Grof Thun je kavalir, kolikor ga je, in zategadel nikakor nočemo dvoniti, da je tudi res takó misli, in da želi vladati v smislu desnice.

Toda naša Primorska je v vsakem oziru deželi neverjetnosti, visoki dumski gospodi »terra incognita«, zato pa vladajo tu razmere, katerih ni leliko umeti, kajti zatrjevanja in zagonavljanja prvega svetovalca krome se nikakor ne strinjajo z dejstvi, s katerimi so celo v dajančnarem naspretni.

Osrednja vlada se hce torej naslanjati na združeno desnico in vladati z njo v soglasju. V tej večini, v združeni desnici, je tudi ves slovenski narod po svojih zastopnikih. Grof Thun torej neče vladati proti nazorom in željam slovenskih članov parlamentarne večine.

Ali glejmo tisto!

Italijanski poslanci so v opoziciji proti vlasti grofa Thuna: italijansko ljudstvo prireja demonstracijo za demonstracijo proti vlasti, — niti ne omenjamamo onih, ki so naprjene proti avstrijski državi! In vendar se pri nas na Goriškem ved' upošteva taka italijanska opozicija, ki obsegata vrbovsko komaj tretjino deželnega prebivalstva, in go dvetretjinska slovenska večina, ki je po svojih zastopnikih v vladni združeni desnici. Kdo naj razume take odnosnosti?

Vlasta grofa Thuna želi spodeljeno urediti šolčke razmere tudi na Goriškem, kakor so v cel Avstriji, in v ta namen je preložila načrt o deželnom solškem začetu. Italijani, v opoziciji na Dunaju, so napovedali tudi najskrajnejšo opozicijo vlasti v deželnem zboru goriškem. Prisili so grofa Franca Goronja, da se je odpovedal časti deželnega glavarja in zastopnika Gorice — in glejte: nova volitev 27. februarja se je vrstila pod zastavo ne le smartnega sovraštva proti dvetretjinski slovenski večini v deželi, ampak tudi

pod devizo najskrajnejšega boja proti vladinemu načertu. To so debelo tiskali v svojih proglašil: na volilec.

Dr. Eggerja je kandidovalo radikalno laško društvo »Unione«. Zanj je besnela celo ultrarententovska »Sentinella del Friuli«, glasilo tistih neodrošencev, ki niso imeli za Avstrijo prijazne besede niti ob nečuvenem umoru cesarice Elizabete in ob 50-letnici cesarja F. J. I. »Sentinella« je proglašila Eggerja za — svojega moža. Volilni oglasi so se poganjali zanj z odkrito besedo, da se v tem možu poosebljati neizprosen boj proti Slovencem in sedanjem vladu. Tudi lašnska »Piccolo« in »Independent« sta vrlo pritiskala! In če je in strate: vse to se je godilo v mogočni sonci dragocene prijaznosti goriških vladnih krogov! Od te strani je dobil Egger vso podporo, kolikor je bilo treba. — In da se vsi skupaj niso motili o sreči in mišljenu novoizvoljenega zastopnika Gorice, je ta tako daroval vznak zadovoljnosti — 30 gld. ultralašnski »Legi Nazionale«. Mož, ki je hodil 22 let v Tolmin služiti slovenske novice, brez katereh bi se mu piskava godila, plačuje zdaj brez dvoma slovenski denar — »Legi Nazionale«.

Ali vse to bi se ne bilo največje Indo. Dr. Pajer in nekaj Egger sta prepričana, da med vsemi sta le ona dva poklicana, da zasedeta stel deželnega glavarja. Vlada grofa Thuna torej, ki je zatrjeval izvrševalnemu odboru desnice, da ne bo vladal proti njej, naj zdaj predlagata cesarju v imenovanje za deželnega glavarja moža, ki je straten sovražnik slovenskega naroda in opozicionalce proti sedanjim vladam! Gle to niso razmere iz dežele neverjetnosti, katera pa? Kje na svetu bi se se dobila vlasta, ki bi enako postopala? Ali pa je morda vse le švindl?

D O P I S I .

Z Vipavskega. »Gaj, v jamaških boginjih rajskej pelje

Prizor naš je to svet!

Opirajoči se na te vrstice smemo s trdnim prepičanjem reči, da naša slovenska

in suho oblije, tiste žalostne oči se kaže, da je morala kedaj že mnoge pretrpeti.

Bice je bila živa materina počuba. Prav takó nežnih potez, prav takó millega izraza v oblije —, celo gledala je kakor ona. A pri njej je bilo vse poblaženo s cvetom, s smehljajem rosne mladosti, vse oveseljeno s sijajem miru in zadovoljnosti, ki izvirata iz čistega sreča, kateremu so še nezname grennosti življenja.

Ko je Ermelinda končala branje, je rekla dokli: »Pojdi gledat, ali potrebuje kaj tista uboga žena«. Lauretta je šla in se je kmalu vrnila s poročilom, da je njen varovanka preskrbljena z vsem, da jo zahvaljuje in ji prosi od Boga vse dobro, da se je nekoliko opomogla od tistega groznega strahu, ki ga je bila prestala v samostanski hiši, in sedaj ne želi druge milosti, nego da bi jo spravili z njenim otrokom, tje, kjer je poiskal zavetje njen mož.

»Ali si ji sporočila mojo željo, da naj bi se ustavila tukaj do večera, ker takó bo najbolje zanjo, in potem da bom skrbela jaz, da jo spravim v Varenno?«

»Rekla sem ji; rada se je udala ter ni dejala drugega, nego da je v vaših

zemlja, oziroma skalnat Kras, hrani še v svojih notranjih delih veliko čudnega in zanimivega, in to po mnemu strokovnjakov in učenjakov, ki mislijo, da je ves Kras, kakor bojda tudi Nanos, napoljen s podzemljanskimi krasotami.

Pisatelju teh vrstic je pokazal neki kmet podzemeljsko jamo, trdě, da je zelo enaka in podobna s svojimi prekrasnimi kapniki postojanski jami, in da veliko ne nazaduje za njo, ker jo je že sam parkrat prehodil. Tudi moj tovaris in jaz sva se s kmetom zrila skozi majhno luknjo v ta podzemeljski prostorni kraj. Pri vhodu nama pokaže dva hodnika, kateri peljata v te podzemeljske prostore; ker pa nismo bili pripravljeni na ta nenavadni slučaj, si nismo mogli jame nadalje ogledati. Kadar se to zgodi, sporočim svoječasno natanko. Nad jamo se nahaja majhna šuma in skozi pelje mala cesta.

Po kmetovem pripovedovanju je pred par leti tam nekaj ljudij iskalno začela, ali našli so ta podzemeljski prostor, (v enem oziru tudi zaklad!). Pravil mi je dalje, da ako bi se ta jama nabajala kod bližu Ajdovščine, bi bila vredna veliko, veliko!

Dragi citate! vprašaš, kje se to nahaja? Nahaja se ta čudni svet v Rihemberški fari na Goriškem v Vipavski dolini na Brjah pri vasi Pečenkovci v Lazih, od drž. ceste blizu eno uro oddaljave.

Ne daleč od tam je pokazal nama tudi neko čudno jezero na nekdanji njivi. Pred dve maletoma je oral tam kmet, in kar na enkrat se je velik del pogreznih v globočino. Kmet je vse zasul s kamenjem, in to se je spel pogreznilo, ter se je pokazala voda, imajoča vedno jednakost stališč; po pripovedi kmetovi se tudi nahajajo tam neke čudne rive. Vprašam torej, od kod to pride, ako ne od podzemeljskih votlin?

Nadalje se nahajajo tam čudni okrogli in podolgasti griči s kakim malim kotom ali dolino, iz katere pa se voda ne more odtekat, ker je okoli in okoli zaprta. V tem slučaju si je pa narava sama pomagala; nahajajo se namreč na najniži stopnji taki pozivalniki, skozi katere se voda izgublja v zemljo; takih sem videl dva. Torej res čuden prizor!

rokah, in da bo vedno prosila Boga za vas in za vso vašo obitelj.

»Uboga žena«, je dejala Ermelinda, »ona je bila vedno pobožna in blaga, ona bi bila pač vredna boljšega moža, pa kaj se hoče!... pri teh besedah je vzdihnila in dodala le še: »Bog se je usmili!«

Tedaj so ženske zaslišale nekolehko trkanje na vrata. V sobo je prišel grof, ki je dejal za roko sokolarjevega sina, in ga je pokazal soprogi in hčeri rekoč: »Evo, tu je naš Lupo, ki je prišel, da se postavi v boj za pravico ubogih Lintoninov!«

Ermelinda in Bice sta vsprejeli mladeniča z dostojno a ob jednem iskreno uljudnostjo. Lauretta pa, ko je ugledala zaželenjene brata, ki ji je bil vedno najdražji, in katerega sedaj že takó davno ni videla, ni mogla premagati ljubezni, ki je v njej hipoma vskipela. Tekla mu je naproti, in ga je objela okolo vrata, ter ga tiščala k sebi dolgo, ne da bi spregovorila niti jedne besedice. Nazadnje, spustivši ga mahoma, je zarudela vsa, dočim je bila poprej prebledelna, in smehljaje se nekam sramljivo in skoraj nejevoljno, je dejala z nenavadnim glasom: »Kako sem neumna, takó rada te vidim, pa me sili jok!«

Uredništvo in odpravnštvo se nahaja v Gospodski ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zadej. — Uredni sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure predpoldne.

Dopisi naj se pošljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacija in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljajo le upravnštву.

Neplačani pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnštvo.

Oglasni in poslanice

so računajo po petf-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

»Goriška Tiskarna« A. Gabršček tiska in zalaga razen »Soče« in »Primorce« še »Slovensko knjižnično«, katera izhaja mesečno v spomini obsežnih 5 do 6 polter stane vselej 1-gld. 80 kr. — Oglasti v »Slov. knjižnici« se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Zato vabim prijatelje narave, da si to čudo ogledajo. Stvar bi bila vredna, da bi jo kečo preiskal in da bi malec prestudiral te kraje. Toliko za danes, o priliki še! — Š.

Iz učiteljskih krogov na Kranjskem nam pišejo: »O preosnutvi naših dveh pedagogiskih listov: »Učiteljskega Tovarisa« in »Popotnika« se mnogo govori in piše. Mi zasledujemo vse te govorce in vesti kako pazno in bistro. Da je »Popotnik« mnogo, mnogo boljši list od »Uč. T.«, ni treba niti omenjati. Pod velespretnim uredništvom g. nadučitelja Nerata prinaša »Popotnik« izvrstne pedagogiske članke, pa tudi drugih zanimivih člankov, raznovrstnih dopisov itd. najdes v njem na izbiro. Smelo rečem, da se vsak naročnik že vesel dneva, ko izide »Popotnik«. Kaj pa »Uč. Tovarisa?« Ko mu je po snuti osvelega šolnika g. Praprotnika postal urednik g. e. kr. okr. sol. nadzornik Žumer, je bil list dokaj zanimiv. Odkar so ga padobile v urejevanje nespetne, mlade moči, propada bolj in bolj. Mi bi nč ne imeli zoper to, da bi bil »Uč. Tov.« res šolsko-politički list, prepunjevanje gojitev pedagogike in metodike »Popotniku«; toda tudi kol šolsko-politički list bi moral biti »Uč. Tov.« iz virem. Poglejmo, kakšen je pa v resnicu!

Vsebina skoro vsakega njegovega lista ni drugega kakor ponatis iz drugih časnikov, največ seveda iz »Slovenskega Naroda«. No, tako je pač lahko »pisati« in »urejevali« list! Treba je le škarj, ne peresa! Človeka mora grabiti jeza, ko dobi list, pa namesto da bi čital v njem kaj novega, načelje le stare članke, notice itd., katere je že drugod čital! Je li to pošteno? Čemú bi plačevali za tak list 4 gld. na čelo, ko nam ne prinaša skoro nič novega?

Pa se nekaj je, čemur so prišli »na dnò« pazni citatelji »Učit. Tov.« Gospod urednik D. imnik ni več tisti »korajni petelinček«, kateri se je nekoč takó razkoračeval proti duhovščini in vladu. Mož je postal zdaj čudovito »krotak«. Od kod neki ta prememba? Eh, to je pač lahko »po-gruntati«. Kmalu bosta razpisani dve službi v dneških učiteljev v Ljubljani. Ali

TRETJE POGLAVJE.

Bil je dan določen za božjo sodbo. Na trgu sv. Jurija v Bellunu je zadržalo krdelo Criveliovih vojakov množično komaj toliko, da je bilo v sredi nekaj praznega prostora. Od tam se je razlegal močan ropot kladiv in žag, in vmesno vpitje delavev, ki so naglo končavali ograjo.

Na lev strani tistega, ki bi bil stal na trgu obrnen proti jezeru, se je dvigal nadvladnik »vivec, dolgo poslopje iz grobo občinega kamenja, z gotiškim okni, vsako s tenkim stebrom iz črnega varennskega mramorja na sredi. Na desni in sprednji strani je bilo več hišic, za hrbtom pa cerkev, posvečena sv. Juriju. Cerkev je imela gotiško pročelje z velikim okroglim oknom na sredi. Med oknom in vratmi je bil kip cerkvenega patrona, na konju sedečega in borečega se z zmajem. Na straneh sta bili podobi sv. Kristofora z detetom na ramenu in sv. Antona z zvončkom na palici, proizvoda grških umetnikov, kakoršnih je bilo tačas veliko na Italijanskem. Ti dve podobi sta bili velikanski in visoki skor do polovice cerkevnega pročelja. V tistih časih so takó vpodbajali Boga in svetnike, da bi velikost podob značila njih čeznaravno moč.

MARCO VISCONTI

Zgodovinski roman

—

Italijanski napisal Tommaso Grossi

(Dol)

Ermelinda, grofova soproga, je bila tačas v neki pritlični dvorani s svojo hčerjo Bice in njenou postrežnico Laurenco. Ta zadnja, ki je bila sokolarjeva hčer in torej Lapova sestra, se je bila s celim srcem udala svoji mladi gospodinji, in zato ste jo obe neizrečeno ljubili. Grofica je glasno brala evangelij tiste nedelje. To berilo je bila ona začela, odkar je bila cerkvena prepoved, in torej niso mogle slišati župnikovega razlaganja v cerkvi. Brala je pa v latinskom jeziku, ki so ga tačas razumeli še po vsi Italiji, kakor dandanes toskansko narečje; seveda so nekateri umeli bolje, drugi pa manj, kakor so bili bolje ali slabše vzgojeni in omikanji. Sedele so vse tri pri jedni mizici. Ermelinda je imela kakih štirideset let. Bila je visoke rasti, z njenega obrazu je odsevala dostojna milina. A tisto bledo

bi ne bilo lepo, da bi jedno dobil g. Dimnik? In če bi vrhu tega postal še kak "nadzornik", tudi te časti bi se menda ne branil! Umejetje zdaj, zakaj je postal g. Dimnik takó "kročak", da je nima grajalne besede proti krivjeni nam vladi, da hvali celo nemški "Personalstatus" itd. Dobro! Toda mi slovenski učitelji njegovega lista, takó "izbornega", kakor smo popisali, kar nica ne potrebujemo! Če se že misli na preosnovo naših pedagoških listov, naj "Uč. Tov." kot šolsko-politiski list kreže drugo pot, ali pa naj neha izhajati, in naj se nam roditi nov list, ki bode res dober in izviren šolsko-politiski list! "Ne nazaj, ne navzdol, ampak naprej in navzgor!"

Domače in razne novice.

Osebne vesti. — Poljedelski minister je imenoval pomožnega kemika na c. kr. kmetijsko-kemijskem poskuševališču v Gorici g. dr. Antona Nikolaja Papeža asistentom pri istem zavodu.

G. doktor je znan našim čitateljem po svojih temeljnih strokovnjaskih sestavkih, pod naslovom: *Narodno gospodarstvo priobčenih*.

S tem imenovanjem je pridobljen g. doktor za stalno deželni, in ker je reumoren v svoji stroki, vemo, da bo deloval vedno v blagor prebivalstva v smislu namena, kakor ga ima zavod, kateremu je prideljen v službovanje.

C. kr. prizivno sodišče v Trstu je vpisalo g. dr. Ivana Zuccona v listo kazenskih braniteljev. Torej ima imenovani gospod dr. pravico zastopati stranke v kazenskih rečeh.

Visok dar. — Njegovo Veličanstvo je darovalo iz svoje privatne blagajnice 100 gld. za popravo farne cerkev pri Sv. Roku v Gorici.

Premembra na okrajnjem glavarstvu v Tolminu. — Kakor sujo že sporočili, je dobil okrajni glavar tolminski, visokor. gosp. Miroslav grof Marenzi, naslov namestniškega svetovalca. Takoj na to pa je dosla druga novica, da je prideljen za poročevalca na namestništvu v Trstu. — Gospod grof se torej za vselej loci iz Tolmina.

O tem c. kr. politiškem uradniku smo se često bavili, velikokrat z grajalno, se večkrat s pohvalno besedo. Ali naj reče kdo kar hoče, priznati mora, da je bil nekaka nenevadna prikazen v naši deželi. Za blagor in napredki ljudstva in okraja je bil jako goreč delavec, ki se ni strasil ne truda ne stroškov. Kar je spoznal za dobro in korist, je zagovarjal z neverjetno vstrajnostjo. Da ni morda vselej pogodil pravo, je pač le umevno in naravno. V narodnem pogledu je bil vseskozi pravilen, skoro bi rekli — naš mož. Uvel je vseskozi slovensko uradovanje. On sam, plemič stare grofovskie rodbine, je znal slovenski jezik prav dobro. Da bi le imeli veliko takih uradnikov — in slovensko uradovanje bi se ukoreninilo samo po sebi.

Za voditelja okrajnemu glavarstvu pojde v Tolmin naš stari znanc — oh je! — Gottlieb Prinzig, sin slovenskega naroda, toda do zadnjega mozga nasproten krvi, ki se mu pretaka po žilah. Njegovo delovanje v Gorici je našim čitateljem prav gotovo že v žalostnem spominu. St. Andrež, Vrtojba, Batuje, itd. so pac kričecce priče o delovanju tega moža, ki je poslan zdaj v čisto slovenski okraj. V Gorici je postal nemogeč. Prav zadnje dni se je imel izvršiti sklep slovenskih županov okraja goriske okolice, da največ radi njega in v višjega policijskega komisarja Contina odloži svojo čast, ako se ne dà primerno udobjenje radi dogodkov 2. decembra v "Solskem domu". Dosa je pa novica, da Prinzig pojde iz Gorice! — Da, pojde, ali ne kam med Lahe v Tridelet, marveč med ciste Slovence na Tolminsko! — Kaj naj rečemo na to? Brezvonomo je, da ga naše ljudstvo sprejme hladno do kostij. Mi pa ga bomo opazovali pri delu. Morda je še čas, da si popravi glas svojemu imenu. To zavisi od njega samega. Mi pa mu bomo sledili ob vsakem koraku — in le veselilo nas bo, ako bomo mogli reči o njem, da se je uklonil razmeram, ki so močnejše nego njegova volja.

Izkazni za dopolnilno volitev niso poslali več Slovencem. Menda so se bali zvez Slovencev z laškimi klerikalci, o kateri se je veliko preveč govorilo, ker je ni bilo!

Za one, ki so jih dobili, pa so bile izgotovljene vse po laški, in vsa imena brez "pip!" Neki gospod je vrnil laško izpolnjeno izkaznico s prošnjo, naj se mu dà izkaznica s slovenskim tekstrom; ugodili so mu takoj, ker vemo, da se ga — boje. No, drug gospod pa ni bil tako srečen; izročili so mu najprvo laško izkaznico, katero je zavrnil, in končno še le so mu dali slovensko, kakor mu tiče kot notorično znanemu Slovencu. Kdo ve, zakaj je ukazal ministerski predsednik namestništvu v Trstu, da ima v svojem področju skrbeti za ravнопravno uradovanje?

Kakó vedoma lažje. — Lahonski listi so iznasi za strahovanje svojih ovcie še drugi "bau-bau", namreč zvezo laških klerikalcev s Slovenci in — vladu. To so borbali celo z lepaki! In vendur so dobro

vedeli, da je vse to laž, kajti od vladnih mož v Gorici so bili gotovi vse podpore za dr. Eggerja! Komu je podobna taka sleparja volilcev?

Vrhunec predznanosti v plagijskemu duševnemu proizvodov. — Pobič Marameo — pansion, gospod Leonardo Vinei je zdaj Lahom slaven skladatelj, "drugi Wagner", kakor menda sam o sebi misli. In vse to radi proslale psovke "Marameo", kateri je dal življenje z napevom, o katerem snemajo javno dvomiti, da li je res njegov ali je bolj zvit posnet, nego je fantič posnemal v prejšnjih časih. Povedali smo že, da je bil vslil za šolsko rabo neki "Tantum ergo" kot svojo skladbo, ki je pa v prvi polovici čisto navaden, prav nesramen prepis R. Schumannna, "Frühling gesang". Ni imel niti toliko talenta, da bi bil previdneje prepisal in spremenil vsaj dur in morda tak. Ali ne, ostalo je do pike enako, kakor je postavil nemški skladatelj! — Pozneje je bil prinesel zopet nekako nemško "dijaško", toda tovariši so slučajno znali neko povsem enako furlanskem pesem, katero so mu hudočno zapeli — in "nadpolni" skladatelj! je osramočen izginil s svojo skladbo. — Kdo vé, od kod je pa "Marameo"? Nejak podobnega zvoni marsikom po utesih, ali težko se je domisliti, kaj bi to bilo! Pa ze pride na dan! — Takó je — Marameo!

Gloventú frulana in dr. Graziano Luzzatto. — Lepo jih je zagovarjal, tako lepo, da so bili demonstrantje od dne Sv. kraljev — oproščeni, le dva sta postala "mučenika" ter sta dobila malec kazni, ali še ta se jim morda opusti, — ker g. dr. Graziadio je vložil rekurz proti razsothi!

Zagovarjal jih je imenitno, kakor je bilo marsikaj imenitnega na oni obravnave, takó n. pr. slučaj, da je bil nekdo onih tičkov v goštini in ne tam, kjer ga je hotel stražnik videti tačas, ko so imeli posla stražniki z onimi tički na ulici!! Dr. Graziadio je napel vse svoje žile, da pokaže svojo juridično moč, zlasti, ker je takrat se sanjal, da utegne poslane poslanice mesta Gorice in se celo deželnemu glavarju, česar pa "čočka" Pajer ne "jo".

Zato pa mu je tim hvaležnja "lega della gioventù frulana", ki n. je podarila v spomin one obravnave Šabujo "di peluche verde" iz srebra z etuijem za svalice. "Peluche" je zelen barve, srebro bele, kaj je bilo rudečega, pa je pozabilo (?) "Kajrula" povedati.... Drugih radi takega počenjanja ne bo glava holela, pač pa morda dr. Graziadio, kadar bo kadil irredentovske svalice ter ga začenj Slovenci zapuščati.....

Za most čez Sočo z železno zgornjo gradnjo v teku državne ceste proti Podgori je vložena v državni proračun za leto 1899. svolta 70.000 gld. kot drugi obrek. Most je bil obljubil leta 1896. **Badevi** in goriskim Lahom, kateri naj bi zato dali Slovencem kako drugo poslopje za solo in ne Katinellijsko vojašnico! Lopovščine s slovensko mestno šolo so vsem še v živem spominu, s svojimi zvijačami so dosegli, da upravno sodišče je pripoznalo Katinellijsko vojašnico za sposobno šolsko poslopje, — no, zadnja beseda o tem se ni bila izgovorjena! — tedaj to vprašanje se visi v zraku, in ne vemo, kako se skonča. Med tem časom pa se lepo stečajo sveta za sveto v državne proračune za most čez Sočo, od katerega si obetajo krajše zvezze z Furlanijo. Lansko leto je bilo v proračunu 10.000 gld., letos jih je zopet 70.000 gld., tako se nabere kmalu znesek 360.000 gld., katerega je potreba za gradnjo onega mesta — s slovensko mestno šolo pa še vedno nismo na čistem!

Ali ti ne prihaja pri tem v spominista lepa pesem o "dvojni meri"?

Za cesto po Lijaku je vloženih v proračun za leto 1899. pod zaglavjem: izredni izdatki — 8000 gld. O tej cesti se je v raznih dopisih v našem listu veliko govorilo, in euti je bilo glasov, ki so bili za njo in proti njej. Ostane pa pri tem, kakor je bilo na zadnje določeno. Tudi bi ne kazalo dosti več ugovarjati sedaj nameravani cesti, ko je zagotovljen tudi državni prispevek. Kadar se cesta zgradi, bodo menda sečoma zadovoljni z njo vsi, tudi oni, ki so se do sedaj oglasali proti njej.

Furlanska železnica živi ob deficitu in ob državnih garancijih. Povoljnega vsepla na, in ga tudi ni bilo pričakovati, ko so jo gradili. Zato pa tudi raste za njo državna garancija. Lansko leto je bilo iste 60.000 gld. v proračunu, za letošnje leto pa je narasla na 73.000 gld. Kaličani dobro vedo, da s furlansko železnicijo ni pričakovati kdo ve kakega prometa, a imeti jo hočejo, in zato skrbče, da prihaja država z vedno večjo garancijo za njo. Napsoti temu pa se protivijo Vipavski železnici z vso silo, čeprav je očitno, da bi izhaljali bolje, ker se boje, da bi gospoda na Dunaju ne začeli misliti, da ni umestno iti na limanice znani goriški irredentovski gospodi eb vsaki priliki, kakor se je to zgodilo pri furlanski železnici.

No, kljub rogovaljenju It. Janjanu moramo priti do prepotrebe Vipavske železnice.

Kako skrbče za šole v naših deželah. — Da se spravita pod svojo varno streho državni ljudski šoli v Trstu in v Pulju, je določeno v izrednih izdatkih letošnjega proračuna 6000 gld. (zadnji obrok) za šolo v Trstu, in 50.000 gld. (2. obrok) za šolo v Pulju.

Tržaški Slovenci pa se zmanj trudijo, da bi dobili kako slovensko ljudsko šolo v Trstu, in za slovensko mestno šolo v Gorici je uradno določena še vedno — ona nezdrava Katinellijska vojašnica, iz katere so spravili vojake baž iz zdravstvenih ozirov, da jo napoči s slovenskimi otroki! — Kaksne razmere so to, ali azijatske — ali avstrijske?

Drama-cigarete. — Pravijo, da vsa gonja proti tem cigaretam je delo tihotapev s tobakom in cigaretami. V Primorju, Dalmaciji in Trstu se proda mnogo teh cigaret, ker so po ceni. Tam pa imajo tihotapeci s tobakom in cigaretami svoj "kšt". Ker so tihotapeci v smrtnem sovraštu s finančno oblastjo, ki jih preganja, je kaj lahko morec in tudi verjetno, da so ti v zvezi z nekatimi drugimi uprizorili sistematično "pokanje" in "eksplozovanje" drama-cigaret.

Če bi prisile drama-cigaretete iz tovarne take, kakor pišejo časniki, potem bi morale tudi drugod, na Dunaju in v Ljubljani, potati, kajt cez 100 milijonov drama-cigaret se izdelata na leto v Ljubljani, in od teh ne gre tretjina v Trst. Sicer pa dokaže preiskava, kaj je prav za prav s temi cigaretami.

Tržaški finančni ravnatelj je bil z oddolcem ravnateljstva tobačne rezije in jednem finančnem konceptom v Rovinju, kjer so s posredovanjem drž. pravništva in okr. sodišča odprli nad 11.000 drama-cigaret, toda našli niso niti sledu kaže razstrelije tvarine. Isto tako so v Trstu v dotednji prodajalnici preiskali vse sport-cigaretre brez vsakega uspeha. Preiskava se še nadaljuje, doslej so odprli že blizu 30.000 cigaret, ki pa so bile v popolnem redu.

Okrožno sodišče v Rovinju pa je pričelo preiskavo proti Antonu Viiale, v česar rokah se je dne 21. februarja razlepla drama-cigareteta, in so ga zaprli. Govori se namreč, da je sam dejal v cigareteto glavico od zveplenke.

Škoda, da nismo v Avstriji! — Tako sta vskliknila dva moža iz Čedad in pred par dnevi v Gorici v pogovoru z nekim Slovencem, moža, ki imata opraviti veliko z riskimi Slovenci, poznata dobro, kako se zavi v Avstriji in kako v Italiji, po kateri tako hrepene goriske "neodrešenici" moža poznata razmre to in onostan na nih mej, vesta, kak duh vlada v Italiji, in kako se skribi tam za nje — kakor sploh za ljudstvo, kateremu matjka vsega! — Ali ne le ta dva Čedadci — tudi v kraljestvu ob mejah drugi so izrekli one besede že nebrojnokrat. Nasproti temu pa nasi irredentovci silijo v Italijo! Kaj bi bilo, ko bi metjali, ter bi spravili čez mejne kole vse liste nevarne življe, ter jih nadomestili z mirnejšimi! Morda bi bilo potem drugače v naši deželi!

Iz Mavhaju. — Ze probeklo leto se je osnovalo tujaj bralno društvo, ki je povodom 50-letnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. imenovano "Jubilej". Pravila so bila sedaj potrjena in v odbor so izvoljeni slednji gospodje: Venecija Legija starostam, Božan Pernarčič na mestnikom, Živan Pernarčič blegajnikom, Ivan Terčon, knjižničarjem, Janko Uršič tajnikom. Bralno sobo je dal za jedno leto g. Josip Legija brezplačno na razpolago, za kar mu bodi iskrena hvala*.

Društvene vesti.

Društvi, "Sloga" so plačali letnino za 1899. dr. A. Franko v Gorici, Lucijan Kavčič, Anton Mikuz, Josip Kenda, Ignacij Kavčič, Anton Yuga, Franc Kavčič, Matvej Bizelj, Josip Kenda kovač, Josip Manih, Josip Ferfolja, vsi pri Sv. Luciji na Mostu; Franc Kranjec, Franc Gruntar, Filip Poljsak, Filip Stubelj, Ivan Kavš, Jožef Poljsak, Aibin Gruntar, Vincenc Poljsak, vsi v Smarijah.

Shod, "Krojaške zadruge" bo javen shod in upamo, da se ga vdeležijo redoljubi iz mesta in okolice. Začetek zborovanja ob 11. uri dne 9. t. m.

Udje ne bodo vzbobil posebnega vabila. Za volitev nejde udje tudi druge nufe pooblaščili, toda volitveno pravico imajo le tisti, ki so vše plačali prvi obrok (4 gld.)

Razpis ustanov za obrtno pomočnike ali mojstre. — Trgovsko-obrtno pospeševalno društvo v Gorici razpisuje dve ustanovi, jedno za zidarsko, drugo za kovaško in ključarničarsko obrt. Ustanovi ste namenjeni to, da se pošteje od vsake obrti po jednega izuchenega pomočnika ali mojstra na Dunaj ali Gradec v desetdednski tečaj dotedne obrti. Prošnje je vložiti v 14 dneh na odbor podpisanega društva, priložiti se jim mora spričevalo sposobnosti, ter potrdilo županstva in župništva, da so prosilisti lepega obnašanja.

Za odbor trgovsko-obrtnega pospeševalnega društva:

Ferdinand Sajović Dr. Henrik Tuma t. c. tajnik t. c. predsednik.

Novi člani slovenskega plantuskega društva pri soški podružnici so: gg. Milan Ivančič, posestnik v Tolminu, Andrej Kragelj, c. kr. profesor v Gorici, Ivan Lapantan, zemljemer, in Ivan Gruntar, posestnik, oba v Kobaridu.

Društvo "Šolski dom". — (II. izkaz od 1. do konca februarja). Kot ustanovniki z doneskom 100 gld. so se oglašili: "Neimenovan trgovec" v Gorici; slavno županstvo pri Sv. Luciji na

Mostu, in Toros Fran, veleposestnik v Korminu.

Vplačali so:	gl. kr.
"Neimenovan trgovec" v Gorici.	100—
Seidl Ferd., c. kr. profesor na veliki realki v Gorici	5—
Janko s postaje	5—
Sl. županstvo pri Sv. Luciji na Mostu 1. obrok ust.	20—
"Dva jazbeca" pri Petelinšku 97 K, temu dodal krčmar sam še 11 K, skupaj	54—
Pervanje Martin, župnik na Idriji ob Bači, 3. obrok ustanovnine Pri svatbi Vida Kumarja v Kojskem nabral g. Jos. Vittori .	25—
Sternolé Fran, c. kr. poštni kontrolor v Gorici	5—
Dr. Sedej Fran, monsignor etc. v Gorici	5—
Učitelj Macarol nabral na svatbi v Avberu	3:20
Rojec Ivan, kurat v Biljah, letnino Koščaka Jos., dekan v Rudolfingu Prof. V. Bežek, mesečnino za januar 1899.	5—
Zuljan Justina, nabrala od pevk pri Peterelu	1:20
Cepovanski pevci zložili na pustno nedeljo pri in izven igre "bum"	3:59
Po gospoj dr. Jenkovi je bilo naborano od 13. junija do 31. julija v Ljub	

Naznanilo.

Podpisane naznanja da ima v svoji zalogi krompir novega dobrega plemena za seme; kdor si ga želi nabaviti, naj se oglasi za časa.

Peter Birsa, gostilničar
v Gorici, Corte Caravaggio št. 4.

Domača slovenska gostilna

Fran Valetič

v Trstu v ulici Solitario št. 12

toči dobro, črno in belo
tipavsko, istrsko in okolišansko vino.

Daja se tudi vino na debelo krémarno
jem in družinam po znižani ceni. — Kuhi
njina je preskrbljena z vsem potrebnim.

Postrežba točna. Cena primerna,

Za mnogobrojni obisk se priporoča
udanij

Fran Valetič, krémarn.

Alojzij Živic,

ključavnica

in izdelovalec
stidelnikov,

v Gorici, Rabatiče št. 3

Priporoča se
za vsakovrstna v ta stroko spadača dela,
katera izvršuje

po naročilu hitro in po nizkih cenah.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2, v Gorici
priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v
64 Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primaso iz tovarne

ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.
Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in
Metoda.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunnska ulica 14-16 — V Gorici

Priporoča

in
edina mehanična
popravljalnica
šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivije. Vsi stroji za šivilje se vzboste od gld. 32 naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške
in samokrese.

Najbolji govejni prah

iz Barthelovega krmilnega apna obvaruje pred
lizanjem in žrenjem lesa. Zahranjuje
mehkobo kosti in medlost, vzroča slast
v žrenju, krepi prehavljanie, poveča
množino mleka in moč za delo ter dà
izvrstno meso.

Za vso govejo živino je pri letošnjih
slabih pičah velike važnosti.

Navodila posiljajo se na zahtevo zastonj.
Na poskusno 5 kg. za 1 gld.

M. Barthel & Comp. Dunaj
X., Replergasse 20.

Krojaški mojster

Franc Čufer v Gorici

ulica Sv. Antona št. 1.

Izdeluje vsakovrstne obleke za možke
po meri, bodisi fine ali priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, po
sebno pa častiti duhovščini, učiteljem in učencem ljudskih
in srednjih šol ter ostalem občinstvu za obila naročila.

Slovenci in Slovenke!

Prava kava družbe sv. Cirila in Metoda, katero
dovite v vsaki prodajalnici, daje najboljši okus in lepo barvo črni ali
mlečni kavi, ako jo k isti rabite.

Zahitevajte torej le po vseh slovenskih prodajalnicah to izborni domačo
kavo. — Za Gorisko in Primorsko se naroča pri tvrdki J. Pipan & Comp. Trst.

Glavni zalagatelj: Ivan Jebačin, Ljubljana.

Moji samoukni
C. kr. vsakemu
privileg. razumljivi
kroji

Martin Poveraj

v Gorici na Travniku št. 22. I. nad-
stropje. Edina slov. zaloga dežnikov,
solčnikov in rokovice za dame, go-
spode in uradnike.

Bogata zaloga vsakovrstnega blaga, gotovih
oblek, perila, vseh priprav za obleke vsakega
stanu. — Blago se prodaja tudi na meter
prav po nizki ceni.

in sicer le v prvem nadstropju

Frak obleka od 24 f. naprej

Salon " 12 " "

Poverjenek ali Suknja " 10 " "

Sako obleka za vsakega novica " 750, " "

Dežni plasč ali Havelok 250, " "

Hlače 250, " "

od te cene naprej zagotovim da bude vsak-
teri zadovoljen toliko za robo kot za delo.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje
oblek tudi za dame fineje vrste po najno-
vejšemu kroju in modi.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po
17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih go-
riskih izdelovalnicah uželj otvoril

v Semeniški ulici štev. 8

lastno zalogo z Izdelovalnico tehnič. razno-
vrstnih sistemov in višine, v kateri izvajajo
vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar naj-
hitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem
delu more datu slavno županstvo Št. Andreja, kjer
sem izdelal občinsko tehnično.

Prevezemam v mehanično popravo vsakovrsne
uteže, kolesa, svilne stroje in slične reči.

Imam glavno zalogu kolos prvič ameri-
kanskih sistemov, katera so pripoznavana naj-
boljša. — Vodno pripravljen na izvršev se belež
udanij

KAROL KOMEL,
v Semeniški ulici številk 8

Tovarna tamburic

J. Stjepušin

SISAK

(Hrvatska)

Na zahtevo
pošilja
vsakomur
brezplačno
ilustrovane
cenike.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljivo
Na Ivovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetljivo

4 8

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smiho) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovnejših pripoznanilih in praktičnih sestavah.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočenih
spričal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Gene zelj zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, preračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Odlikovana tovarna

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

→→→→→

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali stru-
garski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,
da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

preskrbljena zaloga

Klientna postrežba.

ZALOGA

vseh, k mizarski

in strugarski stroki

spadajočih potreščin.

Kleparski Artur Makut

Ozka ulica 1. GORICA Via Stretta 1.

priporoča

Škropilnica proti peronospori (ponavljeno po Ver-
merovi sestavi). B kaj je tri in svetek. Zaljubljeni vyaljajo se
mene liko prenamen. Škropilnica je sestavljena prigodno na
tako, da skropi latke na tri metre po večji latkici.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žvepljanje sodov iz cinkovega železa.

Priprava za obvarovanje vina pod plensko in cik-
nijo pri izdelku z sede (kam).

Meh za žvepljanje grozdja raznih sistemov.

Cevi iz gume za vratilno žvepljanje.

Sprejemje v popravljanje uskocilne dolge škropilnice,
kateri jadi prevzemata vse vrste v kleparsko obli spadajoča dela.

Žrebanje nepreklicno

18. marca 1899.

1. glav. dobitek 100.000 Kr. vr.

2. glav. dobitek 25.000 Kr. vr.

3. glav. dobitek 10.000 Kr. vr.

v gotovini 20 % odbitka.

Dunajske srečke po 50 kr. priporočajo: G. Gentilli, A. V. Jona,
Michlstdäler & C., O. Pincherle.

Dobi
se
po vsod

Kalodont

pripoznamo
najbolje sred-
stvo za čišče-
nje z ob.

Umetno gnojilo „Kopros“

pripravljeno od Jak. Henrika Huber, kemika v Trstu.

Zalogu in prodaja

pri Ernestu Stecker & Comp. v Gorici, v ulici Ascoli št. 1.

Na zahtevanje se pošiljajo programi zastonj.

Prva slovenska trgovina z železjem

v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofovijo št. 5.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogu najboljšega
štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene plo-
ščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča,
peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse
naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznamo najboljših patentovanih kotov gosp. Nussbaum-a
v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Prescian-jekla.

Zalog Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz
prvih tovarn.

Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.